

העלון השבועי שלך

נאורת שלום

❖ יוצא לאור ע"י בית המדרש אור שלום ❖ קרית ארבע ת.ד. 88 מיקוד 90100 ❖ העורך בן צבי משה

<http://www.ohrshalom.net>

מוצש"ק חברון – 19:31

הד"נ חברון – 18:26

info@ohrshalom.net

דומגים הם לפי שיעון קיץ

נר ה' נשמת אדם העלון לעילוי נשמת

אשר קיטה בת יוסף
בלייכר דניס בן שייע
בראון יצחק בן צבי
בריסק הלה חיה בת אלכס
גירסון מינה בת איליה
הוברמן יצחק בן נתן
אלכסנדר שמואל בן אמיל
כהן שמחה בת יעקב
לייב פנינה בת אפרים
שושנה גור בת מרדכי
מסיקה עדנה בת אחבני
משל שמעון בן אברהם
נומברג רוזה בת אריה
נחמן ריקה בת משה
סוכמן זלמן בן צבי
עגימי נגייה בת יונה
משה מוריס בן חיים ויקטור
קריכלי רחל בת רפאל
רכאח לאורה בת שאול
שורץ ינקו בן יצחק
שיינברג רוזה בת אהרן
שלוסקי ריבה בת אברהם

ת.נ.צ.ב.ה

יש חדש

השיעור השבועי בפרשת
השבוע מתקיים בכל יום
חמישי בבית חב"ד בניני
400 בשעה 20:30 – הציבור
מוזמן

שיעור חדש

זוגיות ומשפחה בכל יום
שני בשעה 20:30
בבית חב"ד בניני 400

תרומות והקדשת העלון
לעילוי נשמה

ניתן לשלוח לבית המדרש
אור שלום ת.ד. 88 קרית
ארבע מיקוד 90100
חשבון בנק הדואר מספר
20033243

"והיה כי יבואו עליך ושבת..."

אמר האדמו"ר בשם זקנו רבנו אלכסנדר בעל "זכרון דברים" שכוונת הדברים שתקבל על עצמך בקבלה חזקה שכל מעשיך יהיו על פי התורה, עד שהתשובה שלך תהיה עד שה' יהיה אלקיך, היינו שה' יהיה הדיין שלך ביום הדין הגדול, כי אין אלהים אלא דיין, ואזי ושב וקבצך.

ואם על פי דברי הרמב"ם, [פ"ב מהלכות תשובה] שאין די בתשובה הנגמרת תיכף בלב, כי מי יודע וישוב וניחם על הטוב ועשה תיכף הרע, לזה כתב ויעיד עליו יודע תעלומות שלא ישוב עוד לזה החטא לעולם. והנה ידוע שיש אם למקרא ויש אם למסורת, ולזה הפירוש גם כאן "ושבת ע"ד" כלומר בצירי עד ה', שיעיד עליך אדון כל שלא תשוב עוד, ויהיה ה' משמש למעלה ולמטה, ועל ידי זה ה' אלקיך כלומר יומתק הדינים ממך, וה' שהוא רחמים יהיה מאלקיך שהוא דין, ועל דרך המובא גדולה תשובה שמקרת גזר דינו של אדם.

היוצא מדברי רבנו אלכסנדר זיע"א שמפשוטי כוונת התקיעות המרמז על ב' מיני תשובות, בין אדם לחבירו, שזה מעורר קול שופר כמו שאין בו גזל, כך יראה שלא יהיה גזל תחת ידו.

וכן שמיעת קול שופר מרמז לתשובה, אשר מקורו באזנים שהוא תשובה, ולשני כוונות אלו הזהיר אותנו הקב"ה, "ושבת עד ה' אלקיך" הוא בדברים שנוגע בינו לבין קונו, "ושמעת בקולו" זה תקיעות שופר שיעורר אותך גם כן שתשוב במה שבייך לבין חבריך.

וכעין מה שמצינו בדרשת חז"ל על הפסוק "וה' נתן קולו לפני חילו" שזה קאי על תקיעות שופר, "כאשר אנכי מצוך היום" שלא יפול לבו עליו, שיהיה בעיניו כאלו היום נולד וישכח כל מה שעשה עד אותו יום, כי אם לא ישליך את מעשי גילוליו כובד עוונותיו יבהלוהו מעשות תשובה, לכן אמרה התורה "אשר אנכי מצוך היום" אם תרצה לשוב, מוכרח אתה בדעתך כאלו אני היום מצוך מצוות ומעשים טובים ולא מקודם.

וממילא "ושב ה' את שבותך" כי כל התנועות ומעשים טובים שאדם עושה, מעורר הוא את אותה מידה למעלה, ולכן כששב ומקבל על עצמו להיות נזהר מחטוא ומכעס, מעורר גם כן מידות אלו למעלה והקב"ה נוהג עמו ברוב רחמיו, כנאמר "ושבת עד ה' אלקיך" ששם אל מקומו בחינת ההשגחה של השי"ת אליך לאחר שרחק ממך בשל עוונות וחטאים שבין אדם למקום ובין אדם לחברו "ורחמך" במידת הרחמים והטוב, ותיכתב לחיים טובים בריאים ושמחים בספרם של צדיקים לאלתר אמן ואמן.

אמרו חכמינו ז"ל (ראש השנה טז) שלשה ספרים נפתחים ליום הדין, צדיקים גמורים נכתבים ונחתמים לאלתר לחיי עולם, רשעים גמורים (היינו רוב עוונות, כפירוש רש"י שם) נכתבים ונחתמים לאלתר לגיהנום, שנאמר וכו' בינונים וכו'.

והנה ידוע הוא דבענין הזכויות שיש ביד האדם, אף אם כחול ירבון, אם הקב"ה יתנהג עמו במידת הדין הגמורה, לא ישארו בידו כי אם מעט מזעיר, כי כמה וכמה מהן לא השלים לעשות אותן בכל פרטיהן ואופניהן הנאותים לאותה מצוה, ואפילו אותן שקיימן בשלימות כדין, לא היו באהבה ויראה ובשמחה הראויים לעשות מצוה.

כללו של דבר, אם ידקדק הקב"ה ח"ו אחר עשיית מצוותיו, ימצאו רובן בעלי מומין, והמצוות שישארו לו, תהיינה מיעוטא דמיעוטא לעומת העבירות שיש לו, ויקרא האדם עבור זה לעולם בשם רשע. אבל אם הקב"ה יתנהג עמו במדת הרחמים, ויחפש עליו זכות בכל עניניו, ישארו זכויותיו על מכונן. ויותר מזה, שאפילו אם נמנו מעשיו ונמצא שיש לו רוב עוונות, אבל אם הקב"ה יתנהג עמו במידת הרחמים הגמורה, יתמעטו מנינו. כי בודאי ימצאו כמה וכמה עוונות שיש לחפות עליו, משום שעשה אותן בשגגה או מסיבה אחרת. כללו של דבר, אם ירצה הקב"ה לחפש זכות על האדם, לא יבצר ממנו. וממילא אם יתמעט מקצת עוונותיו, תכריע כף הזכות, ויקרא עליו שם של צדיק עולם.

והנה כל זה תלוי בהנהגה שנהג בעצמו בימי חייו עם הבריות. אם דרכו היתה לדון אותם לכף זכות, דנין גם אותו לכף זכות, כמובא בגמרא (שבת קכז) ואם דרכו היתה ללמד חובה על הבריות ולדבר עליהם רע, גם מלאכי השרת מדברים עליו רע למעלה, כמובא במדרש (משלי) על כן צריך האדם לדעת בעודו בחיים, כי בעת שהוא דן את חברו בין לטב בין למוטב, אז ממש בדיבורו הוא מסדיר דין לעצמו.

מאוצר הברכה

"ושבת עד ה' אלקיך"
 כלומר שתראה לזוהר בתשובתך מכל מידות לא טובות, ותשוב לעשות כל המידות הטובות.
 עד שתפעול שגם ה' אלהיך ישוב, וזה שהזהיר אחר כך בביאור ושב ה' אלקיך את שבוּתך.
 כלומר אם את הדבר הזה תעשה בתשובתך, תפעול שישוב גם ה' עם תשובתך שלא יהיה נוקם ונוטר ולא בכעס עליך, רק ורחמך. [זכרון דברים דף פ"ב]

מאורות היכל הברכה

כי הוא חיידך וארך ימך וגו' –
 תיזהר לזכך נפשך ללמוד לשם אל עליון ולשובע נפשך, כל מה שביכולתך, כל אחד כפי יכולתו משניות, גמרא, ואז תשיג הארה קדושה וחיות אלוהות, אבל העוסק לקנטר, בונה לשקר ולקליפה, דם נדה סם המות, התורה מביא אותו לכל רעות, ע"י שנדחה מכל וכל. אבל סתם שלא לשמה, שאין משיג עדיין ידידות התורה, המאור שבה מחזירו לטוב ולמוטב. אחי חוסו על נפשכם, ועסקו בתורה כי הוא חיידך ואורך ימך, אמן.

בחינה בשרונית

- א. מתי נענשו ישראל על עבירות שבגלוי?
- ב. מה הפירוש "רוה" "צמאה"?
- ג. "את השירה הזו". למה הכוונה?
- ד. למה לא תקעו בשופרות כשאמר משה "הקהילו אלי?"

אמרו חכמינו ז"ל על יום הכיפורים "עיצומו של יום מכפר". אבל יש לדעת יום זה מהו. יש לחוש בקדושתו ובמוראו וכל עצמותיו של אדם יחולו וירעדו מפחדו של יום זה וקדושתו. אבל בד בבד עם כך יש לו לאדם לדעת שיום זה הנו גם יום של שמחה על חסדו של מקום עם בריותיו, לסלוח ולכפר להם ביום זה עוונותיהם שנתלככו בהם במשך כל השנה, לטהרם ולנקותם מכתמי חטאותיהם ופשעיהם שיהא בידם להתחיל מחדש בחיי קדושה וטהרה כנולדים מחדש. ואת השמחה הזאת השטן רוצה דוקא להשביט.

רוצה הוא שהאדם יהא שרוי ביום זה בדכאון ועצבות, הצדיק רבי משה מקוברין זצ"ל אומר: בערב יום כיפור, בערבו של יום, המרה השחורה והעצבות נדחקות וחודרות אל בתי ישראל. הסיבה לכך היא כי השטן שאין לו שליטה על ישראל ביום אחד בשנה שהוא יום הכיפורים, משאיר להם כ"מתנת פרידה" ליום שלם, את המרה השחורה ואת העצבות המדכאת למען לא יוכלו להתעלות ביום זה ולהגיע בו למדריגה הרצויה. אבל מי ששכלו בראשו יודע שגם התשובה שמחה בצידה, כמו שאומר הכתוב "ויגילו ברעדה". אמנם מרירות על החטא - כן, אבל מרה שחורה בשום פנים ואופן - לא. כמובא בספרים שאחד הטעמים על מצות האכילה בערב יום כפור הוא, כי תשובה מצוה ככל המצוות בתורה היא ומצוה יש לקיים בשמחה, על כן אוכלים ושותים ביום שלפני יום התשובה הגדול כדי להיכנס בו מתוך שמחה. בספר בית אברהם כתוב: ראשי התיבות של "כי ביום הזה יכפר" הם "בכיה" (לא לפי הסדר) וסופי התיבות בגימטריא "רנה", והיינו, "בערב ילין בכי ולבוקר רינה (תהלים ל)

ועד כמה על כל אחד מישראל להטיל את רוחו ונפשו וכל כוחותיו כולם בתפילותיו של יום גדול זה ובמיוחד, אלו שנאמרו על הקרבנות שהקריבו ביום זה בבית המקדש. הצדיק רבי שלמה מרדומסק זצ"ל אומר: "כחוט השני שפתותיך", בזמן שבית המקדש היה קיים היו עיני ישראל תלויות ב"חוט השני" שהיה שם, שאם הלבין ידעו שעוונותיהם נתכפרו, ועכשיו שאין בית המקדש הרי "שפתותיך" - הדבר תלוי בתפילה שהיא במקום הקרבנות, כמו שנאמר "ונשלמה פרים שפתינו", ואם התפילה עולה יפה וכהוגן, כפרת העוונות מובטחת.

קיצורו של דבר, בתשובה, בשמחה ובתפילה אפשר לפעול גדולות ביום גדול זה לימים הבאים של השנה כולה הבאה עלינו לטובה. ועד כמה יש להיכון ולהמתיק עצמנו ליום זה של "אחת בשנה יכפר", בכל הכוחות כולם ובכל טהרת הלב והנפש!

מעשה רבותינו מקאמאראנא

רבי אלכסנדר סענדר מקאמאראנא זצוק"ל

שתי בנותיו של רבנו נישאו לתלמידי חכמים חסידים ויראים.

האחד הרה"צ ר' ברוך עפשטיין מעיר זוראבנו, והשני היה הרה"צ ר' אברהם בהרה"צ אשר ספרין, המובא בסוף ביאור בן רבנו המהרי"א בחומש "היכל הברכה" דברים בזה הלשון:

"ויזכר לטובה שם הרבני המופלג בתו"ח המשתדל בהוצאת ספרי דבי רב כש"ת מוה"ר אברהם ספרין בהרב המפורסם מו"ה אשר, חתן הרב הצדיק הקדוש מו"ה אלכסנדר ז"ל אבי"ד דקאמאראנא.

יהי"ר שזכותו תגן עלינו ועל כל ישראל אמן ואמן.

מאורות הזוהר – צעדין של אדם גם כן נמנים ובאים בדין בראש השנה

בראש השנה דן את כל העולם כולו, הגופות של בני אדם והנשמות, ופוקד אותם, ודן אותם על כל מה שעשו כל השנה כולה. ולמדנו, אפילו צעדינו של אדם נמנים ובאים בדין באותו היום. ז"ש "וכל צעדי יספור".

למד ר' יוסי שלש כתות נכנסות ליום הדין, כת צדיקים גמורים, כת רשעים גמורים, כת בינוניים. וכנגדם שלשה כחות באדם, כי הנשמה הקדושה, כח המתאוה, וכח המניע. מהו כח המניע. א"ר יהודה, כח המגדלת והמניע את הגוף בכל צרכיו.

רבי יוסי בן פזי אומר, בוא וראה רחמיו של הקב"ה, אף על פי שבית דין של מעלה באים לעמוד בדין, ולדון את הבריות ולהורות לפני הקב"ה זכות וחובה של בני אדם. כי ריב"פ למד, ג' כתות של מלאכי השרת עומדים על הדין ביום ראש השנה, יש מהם שהם מורים זכות לטובה, ויש מהם שהם מורים חובה לרעה, ובוא וראה רחמיו של הקב"ה שנתן עצה להנצל מן הדין. כי למדנו, מ"ש "זכרון תרועה" (ויקרא כג) לא מצאנו זכרון לתרועה אלא זה, שא"ר יוסי, כתוב, "וכי תבוא מלחמה בארצכם על הצר וגו' והרעותם" וגו' (במדבר י). וזכר לתרועה זו, אמר הקב"ה, הריעו לפני בתרועה זו, שהיא זכרון אותה התרועה, מיד, "ונושעתם מאויביכם".

שואל, מי הם אויביכם. ומשיב, אלו הם המלאכים המורים חובתם של בני אדם. דתניא, א"ר יוחנן, מלאכים יש, המורים חובתם של בני אדם, ומלאכים יש, המורים זכותם. ואפילו אחד מני אלף מורה זכותו עוזבים אותו. ז"ש "אם יש עליו מלאך מליץ אחד מני אלף" וכתוב אחריו, "ויחננו ויאמר פדעהו מרדת שחת" וגו' (איוב לג).

שואל, וכי יש מלאך משטין זכותו של אדם. אמר ר"ש, חס ושלוש שמלאך משטין זכות. אלא, יש מלאכים ממונים לעיין ולהורות בחובתו של אדם. בכל שעה שיחטא, והם מורים אותו דבר שנצטוו. דהיינו שמורים העוונות של בני אדם.

בדומה לזה, "וכל צבא השמים עומד עליו מימינו ומשמאלו (מלכים א). מהו "עליו". היינו עליו של אחאב. שהיו מעיינים בדינו של אחאב, מימינו ומשמאלו. וכי יש ימין ושמאל למעלה. אלא אלו מימינים לזכות, ואלו משמאלים לכף חובה. אמר רב יהודה אמר רב מפני מה יש בראש השנה דין הגוף והנשמה. הוא, מפני שנולד בו אדם הראשון, ובו ביום נעשה גוף, ונזרקה בו נשמה, ובו ביום נידון ונקבעה הדין לדורות.

מאורות הסיפור החסידי – הנהגה תואמת לבקשה

מעשי צדקה וחסד מופלאים, עשה בחייו רבי שרגא פייבל פרנק ז"ל, חותנו של הגאון רבי איסר זלמן מלצר זצ"ל. יוצאת מן הכלל היא העובדה הבאה: אחד הסוחרים הגדולים באלקסוט (עיר מגוריו של רבי שרגא פייבל), בא אליו וביקש ממנו הלואה על סכום רב, למשך זמן מסויים. כדרכו, לא היסס רבי שרגא פייבל, נענה לו במאור פנים, והלוה לו את הסכום המבוקש. עבר זמן רב, לרבות תאריך הפרעון, והסוחר לא עמד בהבטחתו. לא תבע רבי שרגא פייבל את חובו, כמנהגו, ולא הזכירו מאומה. לימים, נזקק רבי שרגא פייבל עצמו לסכום כסף ניכר. נזכרה רעיתו, בחוב הגדול שחייב להם אותו סוחר, והחליטה לגשת אליו ולתבעו, הואיל והיה ידוע לה שיש ביכלתו ובאפשרותו לפרוע, היא פנתה אל הסוחר, וביקשה ממנו להחזיר את החוב. בעזות ובחוצפה יתירה, ענה לה הסוחר, ובסופו של דבר סירב להחזיר את המגיע לה. נרגשת ונסערת חזרה האשה לביתה, עד שבקושי רב הצליח רבי שרגא פייבל להרגיעה.

כעבור זמן, והנה שוב מופיע אותו סוחר בבית רבי שרגא פייבל. הפעם לא בא לפרוע את חובו הישן, אלא כדי לבקש הלואה נוספת. הוא הבטיח שעד תאריך פלוני ישלם את ההלואה החדשה, ועוד יפרע את הישן. עזות מצח זו, הדהימה אף את רבי שרגא פייבל, שנאלץ לדחות את הסוחר, ולהתחשב בדבר - כיצד אפשר אפילו להעלות על הדעת לתת לסוחר הלואה נוספת, לאחר התנהגות של חוצפה וכפיות טובה? - התריסה האשה בפני בעלה - איני מסופקת, הוסיפה, שאף את ההלואה החדשה לא יפרע? ענה לה רבי שרגא פייבל, ואמר: וכי טובים אנו מיהודי זה? הלא בכל שנה, בפרוס חודש אלול והימים נוראים, עומדים אנו לפני כס המשפט, ומבקשים מהקדוש ברוך הוא שישלח וימחול לנו על כל חטאינו. בשעה שעומדים אנו לחזור בתשובה, הרי כוונתינו בכל הרצינות. והנה, חוזרים אנו על אותן בקשות מידי שנה בשנה. ומה נעשה כעבור הימים הקדושים? חוזרים אנו לסורנו, כאותו יהודי הבא לבקש הלואה נוספת, בו בזמן שעדיין לא פרע את חובו הישן? באותו יחס שנאמרת בקשתנו לפני ה', עלינו לגלות כלפי יהודי זה - אמר רבי שרגא פייבל, ואז גם ה' הטוב ישמע קולנו, יחוס וירחם עלינו. החליטו השנים, רבי שרגא פייבל ואשתו, להעניק לסוחר את ההלואה הנוספת.